



Rapport -  
Tromsø kommunes  
evaluering av  
"Atferdsretta tiltak på  
barnetrinnet"

# Januar 2009

## 1- Innledning

”Atferdsretta tiltak for barnetrinnet” ble vedtatt som prosjekt i sak 15/2007. Prosjektet ble vedtatt å ha en varighet fram til 31.12.2009.

Det vises til saksfremlegget, som gir utførlig orientering om prosjektets siktemål, organisering og rammer.

Ved etablering av prosjektet ble det forutsatt at det ved slutten av prosjektperioden skulle gjøres en evaluering av prosjektet. Evalueringen forutsettes å danne grunnlag for beslutning om eventuell videreføring av ”Atferdsretta tiltak” som fast tiltak.

Enhetsleder for PP-Tjenesten ble bedt om å lede evalueringen.

Det vises også til rapporten ”Evaluering av KUTT”. Det anbefales å ta stilling til anbefalingene i evalueringsrapporten om KUTT før man vurderer eventuell videreføring av ”Atferdsretta tiltak”. KUTT kan videreføres uten at man gjør vedtak om videreføring av ”Atferdsretta tiltak”, men videreføring av ”Atferdsretta tiltak” forutsetter at KUTT-teamet beholdes.

## 2- Bakgrunn

### Kort om ”Atferdsretta tiltak på barnetrinnet”

Utgangspunktet for sak 15/2007, som resulterte i vedtak om ”Atferdsretta tiltak...” var et oppdrag fra Oppvekstkomiteen, som ønsket utredet et eget, tidsavgrenset skoletilbud for elever med omfattende problematferd. Arbeidsgruppen som ble nedsatt for å utrede et slikt tilbud, anbefalte ikke å satse på etablering av et eksternt skoletilbud for elever med problematferd. I stedet anbefalte arbeidsgruppen ”Atferdsretta tiltak...” som er en tiltakspakke bestående av to komponenter;

- 1- Muligheten til å få rask og intensiv oppfølging av innsatsteamet ”KUTT” ved vanskelige situasjoner
- 2- Muligheten til å søke om ekstra midler til tidsavgrensede intensive tiltak, der man ikke lykkes med å møte elevens behov innefor det ordinære skoletilbud.

Modellen åpner også for at elever kan få deler av opplæringstilbudet, eller hele opplæringstilbudet utenfor den ordinære skolens arena for en periode.

Tiltaket ble satt i verk høsten 2007, men ble for alvor tatt i bruk av skolene fra våren 2008.

Så langt i prosjektperioden er det gjort følgende utbetalinger på grunnlag av enkeltsøknader fra skoler;

2007: 255 000,- fordelt på 2 saker

2008 : 1 572 000,- fordelt på 27 saker

2009: 280 000,- fordelt på 5 saker (pr. 26.01.09)

Midlene har ordinært vært innvilget etter anbefaling fra KUTT, ut fra det kjennskap KUTT har til saken gjennom sin deltakelse i søknadsprosessen.

Kr. 540 000,- ble disponert til det tredje årsverk i KUTT. I tillegg ble det bevilget kr. 2 582 000,- til fordeling til skolene i henhold til kriterier og siktemål i sak 15/2007.

I 2008 ble beløpet redusert med kr. 700 000,-. Dermed måtte søknader på til sammen kr. 550 000,- innkommet i november og desember vente til januar, da potten allerede var disponert. Av dette søknadsbeløpet ble om lag halvparten, 280 000,- innvilget.

For budsjettåret 2009 er det totale tilskuddsbeløpet igjen satt nært det opprinnelige beløp; kr. 2 541 000,-

### **Sammenheng mellom KUTT og "Atferdsretta tiltak..."**

Det er nær sammenheng mellom prosjektene "Atferdsretta tiltak og KUTT"

Flesteparten av KUTT sine oppdrag utføres uten at det søkes om ekstra midler gjennom "Atferdsretta tiltak"

## **3- Gjennomføring av evalueringen**

Spørreskjema hadde en form som er mye benyttet både i evaluering og forskning, med påstander som har svaralternativ gradert fra "helt uenig" til "helt enig".

I tillegg hadde spørreskjema et felt for kommentar, for utdyping av enkelte svar, eller for å føre på andre synspunkter.

Det skjema som har vært benyttet har vært rettet til skolene ved skoleleder.

Ut fra siktemålet med tiltaket har det vært vurdert at det viktigste er å innhente skoleledernes erfaring med, og vurdering av tiltaket.

Søknadsskjema ble sendt ut til alle de skoler som hadde søkt om midler fra "Atferdsretta tiltak".

Av 21 utsendte skjema mottok vi 15 svar. Det gir en svarprosent på over 70, og vurderes å gi et godt grunnlag for å si noe om hvordan skolene som har benyttet tiltaket har oppfattet det.

I spørreskjema har vi forsøkt å få frem ulike sider ved "Atferdsretta tiltak"

- Hvordan har informasjonen omkring tiltaket vært?
- Hvordan har søkeprosessen vært opplevd, enkel eller byråkratisk?
- Hvordan har den faglige kvalitet på veiledningen fra KUTT vært?
- Hvor stor var betydningen av de bevilgede midlene?
- Var de bevilgede midlene tilstrekkelige?
- Har skolene hatt god nytte av tiltaket?

# Spørreskjema

Det spørreskjema som ble benyttet gjengis her i sin helhet:

	<b>Skoler</b>	Helt Uenig	Litt Uenig	Vet Ikke	Litt enig	Helt Enig	Ikke Gr.lag
<b>Informasjon</b>							
1	Skolen har fått god informasjon om "Atferdsretta tiltak"						
2	Hensikten med "Atferdsretta tiltak" er kommet klart frem.						
3	Vi er informert om kriteriene for å få tildelt "Atferdsretta tiltak"						
<b>Søkeprosess</b>							
4	Søkeprosessen var enkel og ubyråkratisk						
5	Kutt bidro i søkeprosessen						
6	Søknaden ble raskt behandlet						
<b>Faglig kvalitet og samarbeid</b>							
7	KUTT har gitt råd/veiledning i gjennomføring av tiltaket						
8	Vi klarte å finne kvalifisert(e) person(er) til å gjennomføre tiltaket						
9	Midler fra "Atferdsretta tiltak" bidro til en god løsning i saken.						
10	Bistand fra KUTT bidro til en god løsning i saken.						
<b>Økonomi</b>							
11	Det beløp skolen fikk innvilget var tiltrekkelig						
12	Vi klarte å få engasjert personell for de lønnsmidlene som ble innvilget						
<b>Nytte/resultat</b>							
12	"Atferdsretta tiltak" oppleves som et hensiktsmessig tiltak						
13	"Atferdsretta tiltak" har gitt god effekt ved vår skole.						

## 4- Presentasjon av svarene

### Skolenes vurdering i forhold til hvert enkelt spørsmål:

Svarene er altså gradert fra 1 – 5, der 5 er den mest positive vurdering. En score på 5,00 betyr at alle har sagt seg ”Helt enig” i påstanden i skjema.

1	Skolen har fått god informasjon om ”Atferdsretta tiltak”	4,27
2	Hensikten med ”Atferdsretta tiltak” er kommet klart frem.	4,73
3	Vi er informert om kriteriene for å få tildelt ”Atferdsretta tiltak”	3,87
4	Søkeprosessen var enkel og ubyråkratisk	4,43
5	Kutt bidro i søkeprosessen	4,21
6	Søknaden ble raskt behandlet	4,71
7	KUTT har gitt råd/veiledning i gjennomføring av tiltaket	4,79
8	Vi klarte å finne kvalifisert(e) person(er) til å gjennomføre tiltaket	4,86
9	Midler fra ”Atferdsretta tiltak” bidro til en god løsning i saken.	4,46
10	Bistand fra KUTT bidro til en god løsning i saken.	4,83
11	Det beløp skolen fikk innvilget var tiltrekkelig	4,36
12	Vi klarte å få engasjert personell for de lønnsmidlene som ble innvilget	5,00
12	”Atferdsretta tiltak” oppleves som et hensiktsmessig tiltak	5,00
13	”Atferdsretta tiltak” har gitt god effekt ved vår skole.	4,69

### Kommentar:

Svarene må sies å ligge jevnt, og besvarelsene gir et bilde av at skolene som har benyttet ”Atferdsretta tiltak” later til å være jevnt fornøyd med alle de beskrevne sider ved Atferdsretta tiltak”. Jeg vil bare kommentere resultatet på noen enkeltspørsmål;

#### Vedr. spørsmål 3

Det kan synes som det har vært noe usikkerhet omkring kriteriene for å få tildelt ”Atferdsretta tiltak”. Her kan det være et forbedringspotensial ved evt. beslutning om videreføring.

#### Vedr. spørsmål 5

Svarene her tyder på at KUTT ikke har vært inne i søkerprosessen i alle sakene, slik det var forutsatt. Dette må innskjerpes ved evt. videreføring.

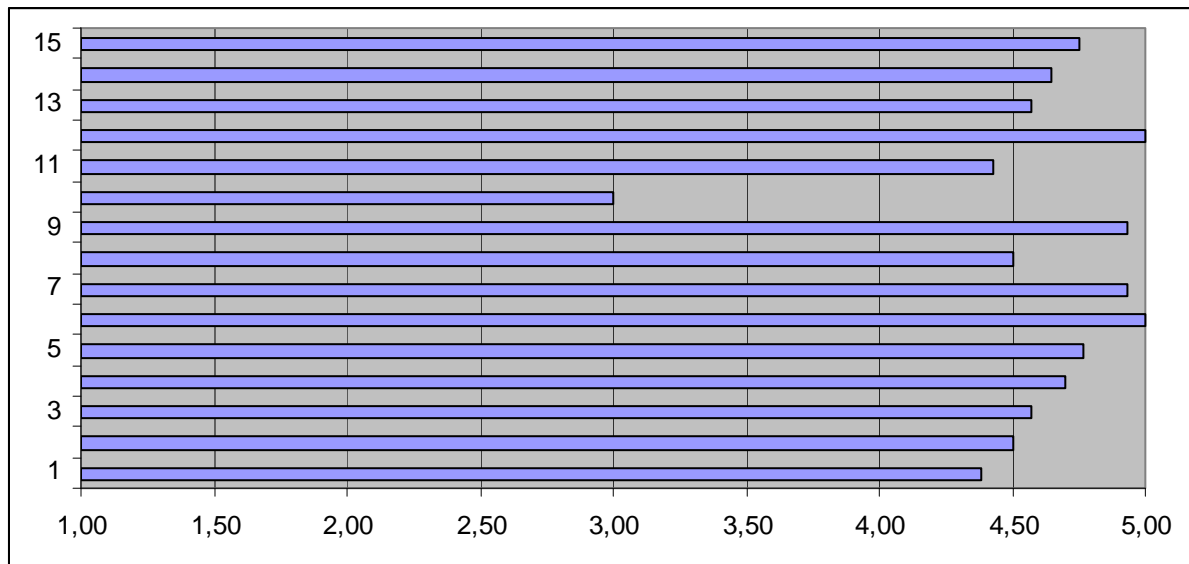
#### Vedr. spørsmål 9 og 10

Disse spørsmålene kunne gitt en pekepinn om det var **enten** veiledning fra KUTT **eller** innvilgede midler som var suksesskriteriet i ”Atferdsretta tiltak”

Høy score på begge spørsmålsstillingene kan tyde på at det snarere er veiledning **sammen med** disponible, øremerkede midler som har vært utslagsgivende for en positiv vurdering fra skolene.

## Skolenes totalvurdering av tiltaket:

Her er totalvurdering av "Atferdsretta tiltak" fra hver av de 15 skolene som har svart. Snittverdi er 4,58.



### Kommentar:

Vi ser at en skole har vurdert tiltaket helt "midt på treet", altså på 3. De øvrige skolenes vurdering ligger alle mellom 4 og 5. En snittverdi på 4,58 på en skala mellom 1 og 5 må sies å være en meget positiv vurdering.

### Utfyllende kommentarer fra skolene:

- *Det tok for lang tid høsten 2007 før det kom info om søkeprosedyre på "Atferdsretta tiltak."*
- *Gjennom "Atferdsretta tiltak" har vi kunnet gjøre hverdagen lettere/bedre for elever.*
- *Unngått at personale ble sykmeldt*
- *Større trivsel, bedre læringsmiljø i klassene*
- *Mulighet til å utvikle gode planer..... rutiner for håndtering av atferd,*
- *Systemer som er implementert i organisasjonen...*
- *Saken der vi har brukt Atferdsrettet tiltak er ikke løst. Den jobbes det videre med.*
- *Vi er ikke kommet i gang med prosjektet, starter opp på nyåret 2009.*
- *Skolene vil fra tid til annen ha behov for "frisk" kapital, særlig i forbindelse med vanskelige elevsaker....*
- *... Videre er det positivt at søkeprosessen er enkel og beslutninger tas kjapt.*
- *Atferdsretta tiltak må videreføres. Det er også viktig at KUTT er med i prosessen.*
- *... Uten midlene fra prosjektet og veiledningen fra KUTT, så vet jeg ikke hvordan det hadde gått.*
- *Tiltaket oppleves som svært hensiktsmessig da vi har funnet fagpersoner som har bidratt til den gode effekten vi føler vi har oppnådd ved vår skole.*

- *Uønsket atferd innlært over lang tid blir ikke avlært på tre måneder...*
- *Informasjonen kan bli bedre. Den skriftlige informasjonen er grei nok, men hensikten kan komme tydeligere frem. Har fått litt tilbakemelding om at midler vi fikk tidlig i høst ikke er brukt etter hensikten. Har vært litt uklarheter her.*

## **5- Vurderinger fra referansegruppa for rektorene**

Referansegruppa for rektorene ble bedt om å gi sine synspunkter for å utfylle og eventuelt nyansere bildet som spørreundersøkelsen ga. Her gjengis stikkordsmessig noen av de synspunkter som kom frem;

- *Det er viktig at skoleeier stiller forventninger til de som mottar midler*
  - *Tett oppfølging*
  - *Krav om dokumentasjon*
- *Det er bra at man får synliggjort bruk av midler spesifikt på ett problemområde*
- *Å bare måtte forholde seg til den ordinære ramma begrenser mulighetene*
- *Det har vært satset sterkt på ungdomstrinnet – mindre på barnetrinnet. Det er viktig å se "Atferdsretta tiltak..." i forhold til det som sattes totalt.*
- *Vi fikk bruk for det før jul – viktig å ha den muligheten.*
- *KUTT anbefalte – og vi fikk en liten pott til tiltaket.*
- *Hvordan skulle vi gjort noe hvis det ikke hadde vært for det?*
- *Utrolig viktig å ha noe til strakstiltak. Veldig bra!*
- *Når man skal søke om midlene*
  - *Har man et definert behov*
  - *Skolen og KUTT møtes på forhånd*
  - *Så får man midlene – og dermed er dokumentasjonen på plass*
- *Legitimiteten omkring potten må være høy, det må ikke være en "restpott." Det må være klare rutiner/strukturer. Har vi det, så er det legitimt å beholde potten.*
- *Sett fra et ungdomsskoleperspektiv: Man ser positivt på at det settes midler inn på barnetrinnet.*
- *Hva om midlene hadde ligget i skoleramma?*
- *Viktig at KUTT er garantist for riktig bruk av midlene.*
- *Atferdsretta tiltak letter trykket – denne type midler frigjør – i forhold til andre saker.*

## 6- Konklusjon/anbefaling

Vurderingen bygger på utfyllingen av spørreskjema, med utfyllende kommentarer. Innspill og synspunkt fra referansegruppa er med og utdyper bildet.

I svarmaterialet fra skolene er det grunnlag for å peke på noen hovedtrekk;

- 1- Hovedtyngden av skolene vurderer "Atferdsretta tiltak..." i sin helhet meget positivt.
- 2- Både den delen av "Atferdsretta tiltak..." som handler om veiledning, og den som handler om øremerka midler omtales som nyttige/nødvendige. Det kan være grunn til å anta at det er kombinasjonen av de to som har vært suksesskriteriet.
- 3- Det fremkommer kritiske synspunkter, både i spørreskjema, og fra referansegruppa, men disse fremstår mer som forbedringspunkter enn som argumenter mot en videreføring.
- 4- De viktigste forbedringspunktene ser ut til å være;
  - Informasjon om kriteriene for å søke om "Atferdsretta tiltak
  - Sikring av at KUTT er med i søkeprosessen og i oppfølging

**Det anbefales derfor at "Atferdsretta tiltak..." videreføres som fast tiltak ved prosjektperiodens utløp 31.12.2009.**

Det tas ikke her stilling til størrelsen av størrelsen av beløpet avsatt til fordeling etter søknad, men erfaring fra 2008 tilsier at behovet i hvert fall vil ligge på linje med det som opprinnelig var ansatt.

27.01.2009

Øystein Lund  
Enhetsleder, PPT